

**ПОЛТАВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**Циклова комісія правових фундаментальних та професійно-
практичних дисциплін**

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СУДОВІ ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ»

**для студентів денної та заочної форми навчання
спеціальність 081 «Право»
освітня програма «Право»**

Полтава 2021

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра за спеціальністю 081 «Право».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є питання, що стосуються організації, структури та функцій суду, прокуратури, органів внутрішніх справ, досудового розслідування, юстиції, адвокатури, нотаріату тощо, взаємодія з іншими державними і громадськими формуваннями.

Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми: обов'язкова
Пререквізити навчальної дисципліни: шкільний курс «Правознавство».

Кореквізити: “Теорія держави та права”, “Юридична деонтологія”, “Міжнародний захист прав людини”.

Постреквізити : “Конституційне право України”, “Адміністративне право”, навчальна практика, “Кримінальне право”, “Адміністративне судочинство”, “Виконавче провадження”, “Реєстрація актів цивільного стану”, “Кримінальний процес”, “Цивільний процес”, виробнича практика.

Перлік загальних та фахових компетентностей:

ЗК 1. Здатність до креативності, абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 5. Уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 9. Уміння працювати як самостійно, так і в команді.

ЗК 10. Здатність приймати неупереджені, вмотивовані рішення та спроможність забезпечувати їх правомірність.

ЗК 11. Здатність до самоосвіти та навчання протягом усього життя.

ФК 5. Здатність орієнтуватися у системі нормативно-правових актів та знати основні правила, методи, прийоми і засоби юридичної техніки.

ФК 7. Навички логічного, критичного і системного аналізу правових документів.

ФК 8. Навички реалізації та застосування норм матеріального та процесуального права.

ПРН 2. Формування компетенцій, знань пізнавального та світоглядного значення, вмінь і навичок самостійного мислення та викладу своїх думок у процесі спілкування, у ході вирішення професійних завдань.

ПРН 5. Набуття необхідних навичок роботи з електронним документообігом (створення, редагування, копіювання та обмін документів, а також пошук інформації) в правоохоронних органах, на підприємствах, установах, в органах державної влади, а також орієнтуватися в сучасних інформаційних технологіях, застосувати ці знання в професійній діяльності; сформувати навички користування сучасною комп'ютерною технікою.

ПРН 10. Формування чіткого уявлення про систему і структуру судових та правоохоронних органів, принципи їх організації та діяльності, функції, які вони виконують, взаємодію цих органів один з одним, державними органами та громадськими організаціями, їх соціальне призначення.

ПРН 16. Оволодіння теоретичними знаннями щодо діяльності органів досудового розслідування, прокуратури та суду з розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, їх судового розгляду, виконання судових рішень, а також формування у студентів практичних навичок правильного застосування кримінально-процесуального закону при проведенні процесуальних дій, прийняття та оформлення процесуальних рішень.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Судова влада в Україні;
2. Система правоохоронних органів України.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи» - познайомити та сформуванню загальнотеоретичні знання, дати майбутнім юристам чітке уявлення про формування судових та правоохоронних органів, їх систему і структуру, принципи їх організації та діяльності, функції, які вони виконують, взаємодію цих органів один з одним, державними органами та громадськими організаціями, їх соціальне призначення. Особлива увага приділяється судам, оскільки вони наділені повноваженнями по здійсненню судової влади.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Судові та правоохоронні органи» є формування у студентів базових знань щодо поняття, характеристики та змісту судової та правоохоронної діяльності; кола органів, установ, що мають повноваження по здійсненню цієї діяльності, та характеристика їх компетенції; характеристика статусу посадових осіб, яким надано право здійснення цієї діяльності, їх прав, обов'язків та гарантії діяльності. Оволодіння студентами цими знаннями допоможе їм зорієнтуватися у майбутній професії, сформулювати уявлення про зміст діяльності кожного правоохоронного органу та виявити індивідуальну схильність, зацікавленість тією чи іншою юридичною діяльністю.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- мету та форми правоохоронної діяльності;
- статус правоохоронних органів в Україні, їх структуру;
- сутність, принципи організації та діяльності судової влади та характерні ознаки судової влади;
- судову систему України;
- принципи побудови, завдання та основні напрямки діяльності органів прокуратури, органів внутрішніх справ, органів служби безпеки України, органів юстиції, адвокатури та нотаріату;

вміти:

- вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових актів, якими регламентується діяльність судових та правоохоронних органів;
- аналізувати й коментувати відповідні нормативні положення;
- прогнозувати напрямки реформування правоохоронної системи, зокрема судової;
- користуватися сучасною науковою і спеціальною літературою, електронними юридичними базами даних, іншими інформаційними джерелами.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Судова влада в Україні.

Тема 1. Предмет, система та нормативні джерела курсу «Судові та правоохоронні органи»

Загальна характеристика правоохоронної діяльності: поняття, ознаки, види. Мета та зміст правоохоронної діяльності.

Правоохоронні органи держави: поняття, система та загальна характеристика. Специфічні ознаки правоохоронних органів. Міжнародно-правові вимоги до правоохоронних органів та їхніх посадових осіб.

Предмет і система дисципліни «Судові та правоохоронні органи». Нормативне регулювання організації і діяльності правоохоронних органів. Система законодавчих та інших нормативних актів, що регламентують організацію і діяльність судових та правоохоронних органів, їх класифікація й характеристика.

Тема 2. Судова влада: функції та система принципів.

Виникнення та розвиток інституту судової влади. Поняття судової влади, її загальні та специфічні ознаки. Суд як орган судової влади. Судді як носії судової влади. Роль судової влади у правовій державі. Співвідношення судової влади із законодавчою та виконавчою.

Функції судової влади: поняття та ознаки. Судочинство як процесуальна форма здійснення судової влади. Міжнародно-правові вимоги до судової процедури. Концепція належної правової процедури.

Поняття та види судочинства. Відмінність судочинства від інших процедур державної діяльності. Акти судової влади та їх ознаки.

Поняття принципів судової влади, їх система та значення. Загальновизнані міжнародно-правові принципи судової влади та їх закріплення в законодавстві України.

Інституціональні принципи судової влади: паритетність; справедливість; законність; здійснення судової влади тільки судом; доступність судової влади; незалежність; безсторонність; процедурність.

Організаційні принципи судової влади: єдність судової системи і статусу суддів; територіальність; спеціалізація; інстанційність; незалежність суддів; недоторканість суддів; незмінюваність суддів; професіоналізму суддів.

Функціональні принципи судової влади: державна мова судочинства; гласність; колегіальний та одноособовий розгляд судових справ; участь народу при здійсненні судової влади; рівність сторін; змагальність; презумпція невинуватості; забезпечення обвинуваченому, підозрюваному, підсудному права на захист; право на оскарження судового рішення; обов'язковість судового рішення.

Тема 3. Судова система України.

Поняття судової системи, її характеристика. Міжнародно-правові принципи побудови судової системи держави. Принципи побудови судової системи України за Конституцією України та Законом України «Про судоустрій та статус суддів». Конституційний суд України. Суди загальної юрисдикції. Поняття «суд» і «склад суду». Поняття рівня (ланки) судової системи. Поняття судової інстанції. Суди першої інстанції. Апеляційні суди. Суди касаційної інстанції. Апарат суду: структура та функції. Організація роботи апарата суду.

Верховний Суд - вищий судовий орган у системі судів загальної юрисдикції. Його повноваження. Склад Верховного Суду. Пленум Верховного Суду України. Повноваження Пленуму Верховного Суду. Рішення Пленуму, їх види і значення.

Голова Верховного Суду, його повноваження. Порядок обрання Голови Верховного Суду. Строк та повноваження. Заступник Голови Верховного Суду. Порядок заняття посади судді Верховного Суду. Організація роботи Верховного Суду. Апарат Верховного Суду. Науково-консультативна рада та офіційний друкований орган Верховного Суду.

Судовий конституційний контроль та його моделі. Конституційне правосуддя - найвища форма конституційного контролю в правовій державі. Статус Конституційного Суду України, його завдання й основні принципи діяльності. Повноваження Конституційного Суду. Порядок формування Конституційного Суду. Правовий статус судді Конституційного Суду. Голова Конституційного Суду, порядок його обрання, строк повноважень. Колегії суддів Конституційного Суду. Постійні та тимчасові комісії Конституційного Суду. Секретаріат Конституційного Суду. Архів і бібліотека Конституційного Суду. Конституційне провадження. Конституційне подання, звернення та конституційна скарга. Порядок конституційного провадження у справі. Рішення та висновки Конституційного суду України.

Тема 4. Правовий статус професійних суддів та присяжних

Право на заняття посади судді, вимоги до кандидатів. Порядок призначення на посаду судді та звільнення. Відповідальність судді

Статус суддів: поняття, класифікація та загальна характеристика прав, обов'язків та повноважень, гарантії незалежності та недоторканності. Кваліфікаційне оцінювання суддів.

Присяжні: вимоги, статус, компетенція, порядок залучення до виконання обов'язків носіїв судової влади.

Тема 5. Органи, що забезпечують функціонування судової влади

Державна судова адміністрація: статус, система органів, повноваження. Вища рада правосуддя: статус, склад та порядок формування, повноваження. Вища кваліфікаційна комісія суддів України: склад та порядок формування, повноваження. Органи суддівського самоврядування: завдання, види, повноваження. Національна школа суддів України: статус та повноваження.

Розділ 2. Система правоохоронних органів України.

Тема 6. Органи прокуратури України.

Місце прокуратури в системі розподілу державної влади. Виникнення, становлення і розвиток прокуратури. Правові основи прокурорської діяльності. Засади організації та діяльності прокуратури: поняття, класифікація і характеристика. Система органів прокуратури. Територіальні та спеціалізовані прокуратури. Функції прокуратури України на сучасному етапі, їх загальна характеристика. Статус прокурора. Вимоги до осіб, що призначаються на посаду прокурора. Порядок їх призначення та звільнення. Адміністративні посади в органах прокуратури Дисциплінарна відповідальність прокурорів. Прокурорське самоврядування. Органи, що забезпечують діяльність прокуратури.

Тема 7. Система органів Міністерства внутрішніх справ України.

Міністерство внутрішніх справ України. Система та компетенція органів Міністерства внутрішніх справ. Правове забезпечення функціонування органів МВС. Національна поліція України: завдання, система та правові основи діяльності. Компетенція Національної поліції України. Вимоги до осіб, які приймаються на службу в поліцію. Поліцейські заходи: види та загальна характеристика.

Тема 8. Органи досудового розслідування та оперативно-розшукової діяльності

Оперативно-розшукова діяльність: поняття, система органів, їх завдання і компетенція. Досудове розслідування: поняття, форми. Органи досудового розслідування, їх система, завдання і компетенція. Поняття та види слідчих дій. Форми закінчення досудового розслідування. Структура слідчого апарату. Правовий статус слідчого. Керівник органу досудового розслідування, його повноваження.

Тема 9. Органи Служби Безпеки України.

Завдання, система, основні напрямки діяльності органів Служби безпеки України. Організація діяльності Служби безпеки України. Повноваження Служби безпеки України. Правоохоронна функція Служби безпеки України. Вимоги до осіб, які приймаються на службу до органів СБУ. Кадри органів Служби безпеки України. Контроль і нагляд за діяльністю Служби безпеки України.

Тема 10. Національне антикорупційне бюро України

Завдання та правові основи діяльності. Основні принципи діяльності Національного антикорупційного бюро України. Загальна структура Національного антикорупційного бюро України. Повноваження НАБУ. Директор НАБУ: вимоги, порядок призначення та повноваження. Статус працівників НАБУ – вимоги, порядок призначення та повноваження

Тема 11. Органи та установи юстиції України.

Органи та установи юстиції: система та правові засади діяльності. Міністерство юстиції України: структура, основні завдання та повноваження. Департамент державної реєстрації Міністерства юстиції України. Департамент державної виконавчої служби Міністерства юстиції України. Державна кримінально-виконавча служба України.

Тема 12. Нотаріат в Україні.

Поняття нотаріату та нотаріальної діяльності, її форми, види, принципи здійснення. Право на заняття нотаріальною діяльністю. Статус нотаріуса, його права та обов'язки. Організаційна побудова державного нотаріату в Україні: 1) державні нотаріальні контори, 2) державні нотаріальні архіви. Дисциплінарна відповідальність державного нотаріуса. Особливості приватної нотаріальної діяльності. Порядок реєстрації приватного нотаріуса. Вимоги до робочого місця приватного нотаріуса. Особливості юридичної відповідальності приватного нотаріуса. Підстави і порядок зупинення та припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса. Нотаріальні дії: порядок та правила вчинення. Нотаріальна таємниця і гарантії її дотримання.

Тема 13. Адвокатура України.

Поняття та сутність інституту адвокатури. Правове регулювання адвокатської діяльності. Принципи адвокатської діяльності. Правовий статус адвоката: порядок набуття, права та обов'язки. Правовий статус помічника адвоката. Організаційні форми діяльності адвокатури. Єдиний реєстр адвокатів. Спілки та асоціації адвокатів. Види адвокатської діяльності. Адвокатська таємниця. Основні принципи адвокатської етики. Гарантії адвокатської діяльності. Дисциплінарна відповідальність адвокатів. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури: склад, структура та повноваження. Безоплатна правова допомога: види, право на надання та отримання.

3. Список рекомендованої літератури та джерел:

1. Андрусак В. Мета та завдання досудового слідства. В. Андрусак. Вісн. прокуратури. 2010. № 1. С. 77-80.
2. Бабкова В. С. Координаційна діяльність прокуратури у сфері кримінального провадження. Вісн. Нац. акад. прокуратури України. 2014. № 1(спец. вип.). С. 13- 19.
3. Бабкова В. С. Міжнародні стандарти як джерела судового права України. Право України. 2015. N 7. С. 136-143.
4. Банчук О.А. Вимоги статті 6 Конвенції про захист прав і основних свобод до процедури здійснення судочинства. К.: ІКЦ "Леста", 2005. 116 с.
5. Баулін О.В. Поняття і система основних положень досудового розслідування України. Незалежний суд – гарантія захисту прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 30 трав. 2009 р. Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2009. С. 387-394.
6. Белікова С. Прокуратура: історія та сучасність. 2013. № 11. С. 163-170.
7. Блажівський Є. Реформа інституту прокуратури в Україні: бачення європейських інституцій. Вісн. прокуратури. 2015. № 3. С. 32-39.
8. Бринцев В.Д. Стандарти правової держави: втілення у національну модель організаційного забезпечення судової влади: моногр. Х.: Право, 2010. 464 с.
9. Бути суддею: професія чи покликання: навч. посібник / за ред. Д. Вона, Н. Петрової, І. Зарецької. К.: Національна школа суддів України, Проект «Справедливе правосуддя», 2015. 216 с.
10. Веніславський Ф. Конституційний Суд України в механізмі забезпечення стабільності конституційного ладу. Вісник Конституційного Суду України. 2010. № 2. С. 130-137.
11. Вільчик Т.Б. Адвокатура та судова влада: характер взаємовідносин. Часопис академії адвокатури. Том 7. № 4 (25). 2014. с. 19 -25.
12. Вільчик Т.Б. Адвокатська таємниця: дискусійні питання реалізації в країнах Європейського Союзу та в Україні. European Reforms Bulletin. 2015. № 4. С.

174–181.

13. Вільчик Т.Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні : монографія. Харків: Право, 2015. 400 с.

14. Вільчик Т.Б. Реалізація принципу незалежності професійної діяльності адвокатів у взаєминах з державною владою. Вісник Академії адвокатури України: наук. журн. Акад. адвокатури України. К. :, 2014. Том 11. Число 2(30). С. 63-73.

15. Вітик І. Щодо окремих правових аспектів реформування правосуд'я Служби безпеки України . Право України. 2009. № 12. С. 218-222.

16. Висновки моніторингу незалежності суддів –2011 . Вісник Верховного Суду України. 2011. № 12. С. 5-8.

17. Всеобщая декларация прав человека от 10 дек. 1948 г. Международ. док. По правам человека. Харьков: РИФ “Арсин, ЛТД”, 2000. С. 6-12.

18. Глушков В. О. Судові та правоохоронні органи України: навч. посіб. В. О. Глушков, С. А. Кузьмін, В. В. Михайленко. Київ : Дакор, 2013. 376 с.

19. Городовенко В. В. Проблеми становлення незалежної судової влади в Україні: Монографія. К.: Фенікс, 2007. 224 с.

20. Городовенко В. В. Принципи судової влади: монографія. Х.: Право, 2012. 448 с.

21. Горпенюк А. Організаційно-правові питання вдосконалення досудового слідства в Україні / А. Горпенюк // Там же. 2010. № 2. С. 64-68.

22. Грідін О.В. Становлення та розвиток органів Служби безпеки України (історико-прав. аналіз) . Держава і право. Юрид. і політ. науки. Вип. 47. К.: Ін-т держави і права НАН України, 2010. С. 152-158.

23. Грошевий Ю.М. Досудове розслідування кримінальних справ. Ю.М. Грошевий, В.В. Вапнярчук, О.В. Капліна. Х.: ФІНН, 2009. 328 с.

24. Документи Консультативної ради європейських суддів: упоряд. А. О. Кавакін. К.: Ін Юре, 2015. 772 с.

25. Дудаш Т. Юридична природа рішень Європейського Суду з прав людини: загальнотеоретичний аспект / Т. Дудаш // Право України. 2010. №2 . С. 173–179.

26. Європейська хартія про статус суддів // Вісн. Верхов. Суду України. 1998. № 4. С. 2-9.

27. Загуменна, Ю. О. Правоохоронні органи: поняття, ознаки, функції, особливості діяльності / Ю. О. Загуменна // Право і безпека : Науковий журнал. 2010. № 3. С. 145-150.

28. Іванцова А.В. Організаційні форми діяльності адвокатури: моногр. / А.В. Іванцова. Х.: ФІНН, 2011. 248 с.

29. Казакевич П. В. Статус Вищої кваліфікаційної комісії суддів України . Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. 2013. № 1. С. 38-42

30. Каркач П. М. Організація роботи районної, міської прокуратури: наук.-практ. посіб. Харків: Право, 2013. 336 с.

31. Кодекс адміністративного судочинства України . Відом. Верхов. Ради України. 2005. № 35-36, № 37. Ст. 446.

32. Кодекс про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X . URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

33. Кодекс професійної етики та поведінки працівників прокуратури затв. Наказом ген. прокурора України № 123 від 28.11.2012 URL: http://www.gp.gov.ua/ua/kodet.html?_m=publications&_t=rec&id=113992

34. Кодекс суддівської етики: затв. XI черговим з'їздом суддів України 22 лютого 2013 р. URL: <http://court.gov.ua/userfiles/Kodex%20sud%20etiki%281%29.pdf>

35. Комаров В. В. Нотаріат в Україні: підручник /В. В. Комаров, В. В. Баранкова.

Х. : Право, 2011. 384 с.

36. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. // 36. договорів Ради Європи. – К.: Пар- лам. вид-во, 2000. С. 27-45.

37. Конституція України від 28.06.1996 р. (із змінами і доп.) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

38. Конституція України: наук.-практ. комент. / редкол.: В.Я. Тацій, О.В. Петришин, Ю.Г. Барабаш та ін. – 2-е вид., переробл. і доповн. Х.: Право, 2011. 1128 с.

39. Косюта М.В. Прокуратура України: навч. посіб. / М.В. Косюта. – 2-е вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2010. 404 с.

40. Кримінальний процес: підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, В. П. Пшонка та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки Х.: Право, 2013. 824 с.

41. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р., № 4651-VI // Голос України. 2012. від 19 трав. № 90 – 91.

42. **Курило О. М.** Проблеми організації роботи апеляційного суду області: монографія / О. М. Курило ; НУ ЮАУ, Апеляц. суд Харків. обл. Х. : Юрайт, 2013. 256 с.

43. **Лапкін А. В.** Організація судових та правоохоронних органів України у схемах: навч. посіб. / А. В. Лапкін. Х.: Право, 2016.136 с.

44. Лапкін А. В. Роль прокурора у забезпеченні прав і законних інтересів потерпілого в кримінальному судочинстві України: монографія. Харків: Право, 2012. 264 с.

45. Блажівський Є. Функції прокуратури України: відповідність європейським стандартам . Вісн. Нац. акад. прокуратури України. 2015. № 1. С. 21-28.

46. Литвак О. Становлення та розвиток прокуратури України / О. Литвак, П. Шумський // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. 2012. № 3. С. 10-15.

47. **Марочкін І. Є.** Органи, що забезпечують формування суддівського корпусу / І. Є. Марочкін . Проблеми законності. 2012. Вип. 120. С. 239-246.

48. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 груд. 1966 р. // Права людини. Міжнар. договори України, декларації, док. К., 1992. С. 36-62.

49. Міжнародні стандарти незалежності суддів: зб. документів / укл. А. Г. Алексєєв. К.: Поліграф-Експрес, 2008. 184 с.

50. Москвич Л.М. Ефективність судової системи: концептуальний аналіз: моногр. / Л.М. Москвич. Х.: ФІНН, 2011.384 с.

51. Москвич Л.М. Правовий статус носіїв судової влади в Україні (професійні судді, народні засідателі, суд присяжних): моногр. / Л.М. Москвич, С.О. Іваницький, І.О. Русанова. Х.: ФІНН, 2009. 488 с.

52. Назаров І. Джерела судового права . Право України. 2015. № 3. С. 53-59.

53. Назаров І.В. Судові системи країн Європейського Союзу та України: генезис та порівняння. Х.: ФІНН, 2011. 432 с.

54. **Нор В.Т.** Судові та правоохоронні органи України: підручник / В. Т. Нор, Н. П. Анікіна, Н. Р. Бобченко ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Київ : Ін Юре, 2010. 240 с.

55. Овсяннікова О.О. Транспарентність судової влади: моногр. Х.: ФІНН, 2010. 336 с.

56. Овчаренко О. М. Юридична відповідальність судді: теоретико-прикладне дослідження: моногр. Х.: Право. 576 с.

57. Овчаренко О.М. Доступність правосуддя та гарантії його реалізації: моногр. Х.: Право,2008.304 с.

58. Організація судових та правоохоронних органів: підруч. для студентів юрид.

- спец. вищ. навч. закл. І.Є. Марочкін, Л.М. Москвич та ін.; за ред. І.Є. Х.: Право, 2013. 448 с.
59. Основи організації роботи та управління в органах прокуратури України: підручник . Є. М. Блажівський, М. К. Якимчук, І. М. Козьяков та ін. Київ: Алерта, 2013. 486 с.
60. Основні положення про роль адвокатів: прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам 1 серп. 1990 р. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF/print1390224962826662>.
61. Основні принципи незалежності судових органів від 06.09.1985 р. / Международ. защита прав человека. Док. и ком-мент. Х.: Синтекс. 1998. С. 162-166.
62. Податковий кодекс України від 02.12.2010 . Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. Ст. 112.
63. Положення про Міністерство юстиції України: затв. пост. Кабінету Міністрів України від 2 липня 2014 р. №228 URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF/print1390224962826662>.
64. Прокопенко Б. О. Добір кандидатів на посаду судді: монографія, Б. О. Прокопенко. Х.: Право, 2016. 208 с.
65. Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 р. № 923. Урядовий кур'єр від 07.09.2011 № 163.
66. Положення про Департамент державної реєстрації Міністерства юстиції України, затв. наказом Міністерства юстиції України від 22 лютого 2016 р. № 849/к. URL:http://ddr.minjust.gov.ua/uk/21e60ac771ac15f2fc0e68a693c254e1/pravovi_zasady_di_yalnosti
67. Положення про Державну судову адміністрацію України URL: затв. рішенням Ради суддів України від 22.10.2010 р. № 12. URL: <http://court.gov.ua/olsa>.
68. Положення про Міністерство внутрішніх справ України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 878 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/383/2011>.
69. Пошва Б. М. Судова влада в Україні як гарантія міжнародних стандартів захисту прав людини / Б. М. Пошва // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2015. № 2. С. 5-26.
70. Правила адвокатської етики: затв. Установчим З'їздом адвокатів України 17.11.12р URL: <http://vkdka.org/pravil-advokatskoji-etiki/>.
71. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI . Відомості Верховної Ради. 2013. № 27. Ст.282.
72. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011р.№ 3460-VI . Офіц.вісн.України. 2011. №51.Ст.2009.
73. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII // Офіційний вісник України. 2016 р. № 53. Ст. 1852.
74. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя): Закон України від 2 червня 2016 р. № 1401-VIII . Голос України від 29.06.2016 р. № 118.
75. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12 листопада 2015р.№ 794-VIII // Відомості Верховної Ради. 2016. № 6. Ст. 55.
76. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22.12.2005 р. № 3262-IV // Офіц. вісн. України. 2006. № 1. Ст. 13.
77. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII // Офіц. Вісн. України. 2014. № 87. Ст. 2474.
78. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки: Закон України від 14.10.2014 № 1699-VII URL:

<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1699-18>

79. Про затвердження положень про територіальні органи Міністерства юстиції України: Наказ Міністерства юстиції України від 23.06.2011 № 1707/5 URL: <http://www.minjust.gov.ua/0/8815>.

80. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень: постанова Кабінету Міністрів України від 22.05.2006 р. № 740 . Офіц. вісн. України. 2006. № 22. Ст. 1623.

81. Про затвердження Порядку видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю: затв. наказом Мін'юсту України від 11.07.2012 № 1043/5 . Там же. 2009. № 49. Ст. 1664.

82. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12>.

83. Про Конституційний Суд України: Закон України від 26.10.1996 р. № 422/96-ВР . Відом. Верхов. Ради України. 1996. № 49. Ст. 272.

84. Про контррозвідувальну діяльність: Закон України від 26.12.2002 р. № 374-IV . 2003. № 4. Ст. 95.

85. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII . Офіційний вісник Україн.2014. № 87. Ст. 2472.

86. Про Національну поліцію: Закон України № 580-VIII ВІД 2 липня 2015 р. Відомості Верховної Ради. 2015. № 40-41. ст. 379.

87. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-XII. Там же. 1993. № 39. Ст. 383(із змін.).

88. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII // Відом. Верхов. Ради України. 1992. № 22 (із змін.).

89. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. Офіційний вісник України. 2016 р. № 53. Ст. 1851.

90. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 р. № 3341-XII . Там же. 1993. № 35. Ст. 358.

91. Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014 № 1682-VII . Відомості Верховної Ради. 2014. № 44. Ст.2041.

92. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р.№ 1697-VII . Офіційний вісник України. 2014 р. № 8. Ст. 2471.

93. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основних свобод 1950 р., Першого Протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України від 17.07.1997 р. № 475/97-ВР . Відом. Верхов. Ради України. 1997. № 40. Ст. 263; 1999. № 22-23. Ст. 197.

94. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-XII.Відом. Верхов. Ради України. 1992. № 27. Ст. 382.

95. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 р. № 2453-VI (в ред. від 2 лютого 2015 р.) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2453-17>.

96. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 №1402-VIII . Голос України. 2016. Від 16 липня. № 133-132.

97. Регламент Вищої кваліфікаційної комісії суддів України: затв. рішення ВККС України від 8 червня 2011 р. № 1802/зп-11 URL: <http://vkksu.gov.ua/ua/about/reglament-vkks-ukraini/>.

98. Ремескова Ю. О. Судова влада в системі поділу влади: монографія . Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. Харків : Право, 2014. 192 с.

99. Рішення Ради суддів України від 3 березня 2016 р № 23 “Про стан виконання

- судьями та судами України Закону “Про очищення влади”.
URL:http://zib.com.ua/ua/print/122144-bilshe_tisyachi_suddiv_sche_ne_proyshli_lyustraciynu_perevir.html
100. Руденко М. Спеціалізована антикорупційна прокуратура: становлення, розвиток, організація та функціонування. Вісник прокуратури. 2016. N 1. С. 5- 13
101. Русанова І.О. Суд присяжних в Україні: проблеми становлення та розвитку / І.О. Русанова. Х.: ВД ІНЖЕК, 2005.
102. Самсін І. Л. Судова реформа: актуалізація проблем статусу суддів та судоустрою України: історико-правовий нарис: монографія. Харків: ФІНН. 2012. 224 с.
103. Селіванов А.О. Питання теорії конституційного правосуддя в Україні: актуальні питання сучасного розвитку конституційного правосуддя. К.: Логос, 2010. 276 с.
104. Смокович М. І. Судова влада: місце в суспільстві та судовий контроль. Юридична Україна. 2012. № 10. С. 99-106.
105. Статус органів публічного обвинувачення: міжнародні стандарти, зарубіжне законодавство і пропозиції щодо реформування в Україні / за заг. ред. О. А. Банчука. Київ : Атіка, 2012. 623 с.
106. Судова влада : монографія . І. Є. Марочкін, Л. М. Москвич, І. В. Назаров та ін. ; за заг. ред. І. Є. Марочкіна. Х. : Право, 2015. 792 с.
107. Чечерський В. І. Окремі проблеми нормативного регулювання статусу національного бюро озслідувань України // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. 2015. Випуск 32. Том 3. С. 145-148.
108. Щодо оцінювання діяльності суддів, якості правосуддя і поваги до незалежності судової влади: Висновок № 17 (2014) від 23 жовтня 2014 р. Консультативної ради європейських суддів при Комітеті Міністрів РЄ URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/58F4A4DD76AACFD0C2257D87004971A6](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/58F4A4DD76AACFD0C2257D87004971A6).
109. Щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки: рекомендації Комітету міністрів Ради Європи від 17.11.1994 р., № R (94)12 URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_a38.
110. Юревич І. В. Єдність судової влади: монографія . НІОУ ім. Я. Мудрого. Харків: Право, 2014. 264 с.
111. Положення про порядок видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю: затв. наказом Мін'юсту України від 22.06.2009 р. № 1107/5. Бюл. законодавства і юрид. практики України. 2009. № 49. Ст. 1664.
112. Порядок видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю: затв. наказом Мін'юсту України від 11.07.2012 р. № 1043/5. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1170-12>.
113. Положення про порядок реєстрації приватної нотаріальної діяльності та заміщення приватного нотаріуса: затв. наказом Мін'юсту України від 22.03.2011 р. № 871/5. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0388-11>
114. Положення про районні, районні у містах, міські (міст обласного значення), міськрайонні управління юстиції: затв. наказом Міністерства юстиції України від 23.06.2011 р. № 1707/5.: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0760-11>
115. Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення затв. наказом Міністерства юстиції України від 11.01.2012 р. № 39/5– URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0028-12>
116. Програма складання кваліфікаційного іспиту: затв. Рішенням Ради адвокатів України від 1.06 2013 р. № 153 URL: <http://vkdka.org>
117. Пошва Б. М. Судова влада в Україні як гарантія міжнародних стандартів

- захисту прав людини / Б. М. Пошва // Бюл. М-ва юстиції України. 2015. № 2. С. 5-26.
118. Правила адвокатської етики: затв. Установчим з'їздом адвокатів України від 17.11.2012 р. URL: <http://vkdka.org>
119. Принципи та керівні настанови щодо доступу до правової допомоги у системі кримінального правосуддя URL:<http://www.minjust.gov.ua>
120. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI URL.: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
121. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI // Офіц. вісн.України. 2011. № 51. Ст. 2009.
122. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 року № 1798-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text> 93.
123. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки: Закон України від 14.10.2014 р. № 1699-VII URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1699-18> 97.
124. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень: постанова Кабінету Міністрів України від 22.05.2006 р. № 740. Офіц. вісн. України. 2006. № 22. Ст. 1623.
125. Про затвердження Порядку оплати праці адвокатів з надання громадянам правової допомоги в кримінальних справах за рахунок держави: постанова Кабінету Міністрів України від 14.05.1999 р. № 821 . Офіц. вісн. України. 1999. № 20. Ст. 884.
126. Про Бюро економічної безпеки України: Закон України від 28 січня 2021 року № 1150-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>

Рекомендовані електронні ресурси:

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>
3. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>
4. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>
5. Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
6. Бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого - <http://www.library.nulau.edu.ua>

4. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни завершується складанням заліку. На заліку студент має змогу отримати 60 б.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів : <http://plc.nlu.edu.ua>

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ:

Поточний контроль знань студентів включає: контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (2, 3, 4, 5). Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату, бізнес-проєкту тощо). Загальні вимоги до студента:

- студент повинен дотримуватися Кодексу академічної етики;
- списування під час самостійних та контрольних робіт заборонені (у т.ч. із використанням мобільних телефонів та планшетів);
- роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку;
- відвідування занять є обов'язковим (за об'єктивних причин навчання може відбуватись індивідуально, в онлайн формі за погодженням із заступником директора з навчально-виховної роботи). Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях. Дозволяється користуватися електронними гаджетами (ноутбуки, планшети тощо) для ведення конспектів лекцій та відстеження законодавчих новинк національного та міжнародного законодавства.

Контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента.